

ANTUN BORIS ŠVALJEK

GALERIJA FORUM

15. 12. 1994. – 15. 1. 1995.

Izdavač
Herausgeber
GALERIJA FORUM
KULTURNO INFORMATIVNI CENTAR
ZAGREB
Teslina 16, tel. 42 11 44

Za izdavača
Für den Herausgeber
Direktor
BOJAN MUNJIN

Urednik kataloga
Katalogherausgeber
VIŠNJA KNEZOCI DABAC

Predgovor
Vorwort
MILAN BEŠLIĆ

Prijevod na njemački
Übersetzung ins Deutsche
RUŽICA BEŠLIĆ

Fotografije
Photographien
ŽARKO KNEŽEVIĆ

Postav izložbe
Auswahl der Ausstellungsstücke
VIŠNJA KNEZOCI DABAC

Tisak kataloga
Druck
IGP »ŠTEFANOVIĆ«

Naklada
Auflage
500 komada

Sponzor

AGM

IZMEĐU GROTESKE I SJETE

*»Umjetnost osporava stvarno, ali mu
ne izmiče.«*

Camus

Zacijelo, nećemo pretjerati kad kažemo da je Antun Boris Švaljek kao malo koji slikar u svojoj generaciji, na samom početku, »zgrabio svoj svijet« kako je to znao govoriti »papa svih slikara«.

Gotovo nebeskom jednostavnošću linija na njegovim crtežima nalazila je put u dotad nevidene predjele poetskog i snohvatičnog i, u snažnoj i silovitoj bujici imaginativnog gradila sugestivne forme.

Nadahnutom preciznošću »zasijecao« je linijom u zagonetne predjele podsvijesnog, pretvarajući očito i obično u pričin i neobično, u bajkovito i fantastično. S jednakom sigurnošću i vještinom unosio je i boju u crtež, ili je pak, to isto potvrđivao i na slikama.

Ovaj meditativni opservator, zašto ne reći, zanosno je i upravo strastveno gradio idiom čvrsto ustajući na svojem konceptu, dakle, na vjeri u sliku i slikarski postupak. Jednako tako uvažavao je i tradicionalne vrijednosti koje je znao baštiniti, bilo one nacionalne, dakle, hrvatske, ili pak one koje je i prije njega uvažavala ta ista hrvatska tradicija, dakle, europske. Držim da treba podsjetiti i na ovu činjenicu, koja, naime, čini bitnu komponentu Švaljekove umjetnosti, ona je sastavnica njegova slikarskog stava, pače, ona je i konstanta njegova izraza, determinira ga. Upravo na tim premissama ovaj je slikar tako dosljedno gradio svoju poetiku kruneći je osebnim stilom.

Kada je, prije gotovo dvadeset godina, oštricom pera povukao liniju po bjelini papira (kao kad bi onaj sretnik jednim udarcem pijuka pronašao zlatnu žilu), on je »izbrisao« granicu između stvaranog i nestvarnog. »Ogradio« svoju zemlju u kojoj samo on imenuje dane i događaje, nastanjuje svoje životinje i ptice, u kojoj raste samo ona biljka koju on posadi i oblikuje, dolaze gosti koje on pozove. Ovdje noć oboji dan mjesečevom svjetlošću.

Švaljekovo slikarstvo nije bez ironije, sarkazma ili cinizma, ono je duboko prožeto i vedrim humorom. No ipak, možda je upravo groteska termin koji ga najčešće »pokriva« jer ga, očito, esencijalno određuje. Kada bi pak »izvlačili« elemente komičnog, tada bi primjetili koliko je ovo slikarstvo »natopljeno« jecajima sjete i melankolije. Ukazalo bi nam se njegovo, u biti, tragično lice tako blisko – kerempuhovskom usudu.

Žilavo i otporno na razne pravce i »struje« Švaljekovo slikarstvo potvrdilo se iznimnom dosljednošću ali i vitalnošću.

Prometnulo se u autentičan glas koji progovara, ne samo suvremeno, već i sjevremeno, zadirujući svojom oštrom prodornošću u temeljna pitanja života i umjetnosti, razotkrivajući prostore straha i nade – egzistencijalne tjeskobe.

Milan Bešlić

ZWISCHEN GROTESKE UND TRAUER

*»Die Kunst verneint die Wirklichkeit,
weicht ihr jedoch nicht aus.«*

Camus

Wir werden wohl nicht übertreiben, wenn wir sagen, dass Antun Boris Švaljek wie nur ganz wenige Maler seiner Generation gleich am Anfang »seine Welt ergriffen hat«, wie sich der »Papst aller Maler« ausgedrückt hat.

Durch eine fast himmlische Schlichtheit hat die Linie in seinen Zeichnungen ihren Weg gefunden in bis dahin noch nicht gesehene Bereiche der Poesie und der Traumwelt um in einem kräftigen und gewaltigen Strudel des Imaginären suggestive Formen zu bauen.

Durch eine inspiratorische Präzision machte er durch die Linie »Einschnitte« in rätselhaften Bereichen des Unterbewusstseins und verwandelte das Offensichtliche und Einfache zum Schein und Ungewöhnlichem, zum Märchenhaften und Phantastischen. Mit derselben Sicherheit und Gewandtheit brachte er Farbe in die Zeichnung. Das gleiche bestätigte er auf seinen Bildern.

Dieser meditative Beobachter hat gleichsam mit Schwung und geradezu leidenschaftlich das Idiom gebaut, indem er auf seinem Konzept beharrte, das heißt auf dem Glauben in das Bild und das malerische Verfahren. Gleichermassen hat er traditionelle Werte berücksichtigt, die er zu erben gewusst hat, seien es nationale, also kroatische, oder aber jene, die noch vor ihm dieselbe kroatische Tradition berücksichtigt hat, also europäische. Meines Erachtens muss auch an diese Tatsache erinnert werden. Sie ist nämlich ein wesentlicher Bestandteil der Kunst von Boris Švaljek, sie ist der Inhalt seines Standpunktes als Maler, sie ist eine Konstante seines Ausdrucks und determiniert ihn. Gerade auf diesem Prämissen hat dieser Maler so konsequent seine Poetik gebaut und sie mit eigenständlichem Stil ausgestattet.

Als er vor fast zwanzig Jahren mit der Federspitze eine Linie auf der Weisse des Papiers zog (wie jener Glückspilz mit einem Schlag der Spitzhacke Gold gefunden hätte), hat er die Grenze zwischen der Realität und der Irrealität »weggestrichen«. Er hat seine Welt »umzäunt«, in der nur er die Tage und die Ereignisse benennt, sie mit Tieren und Vögeln bevölkert, in der nur jene Pflanze wächst, die er geformt hat und jene Gäste kommen, die er eingeladen hat. Hier färbt die Nacht den Tag mit dem Mondlicht.

Die Malerei von Švaljek ist nicht frei von Ironie, Sarkasmus oder Zynismus, doch sie ist tief mit einem fröhlichen Humor durchzogen. Vielleicht ist jedoch gerade die Groteske jener Begriff, der sie am häufigsten »deckt«, da sie seine Malerei offensichtlich wesentlich bestimmt. Wenn wir wiederum Elemente des Komischen »herausziehen« würden, müssten wir feststellen, dass diese Malerei mit Schluchzern der Trauer und der Melancholie getränkt ist. Es würde ihr eigentlich tragisches Gesicht zum Vorschein kommen, welches dem Schicksal von Kerempuh so sehr ähnelt.

Kräftig und immun gegen verschiedene Richtungen und »Strömungen« hat sich die Malerei von Švaljek durch eine ausgesprochene Konsequenz und Vitalität bestätigt.

Sie hat sich zu einer authentischen Stimme geformt, die nicht nur zeitgenössisch sondern zeitlos spricht und durch ihre scharfe Durchdringungskraft grundlegende Fragen des Lebens und der Kunst berührt wobei sie Bereiche der Angst und der Hoffnung – der existentiellen Bangigkeit – aufdeckt.

Milan Bešlić

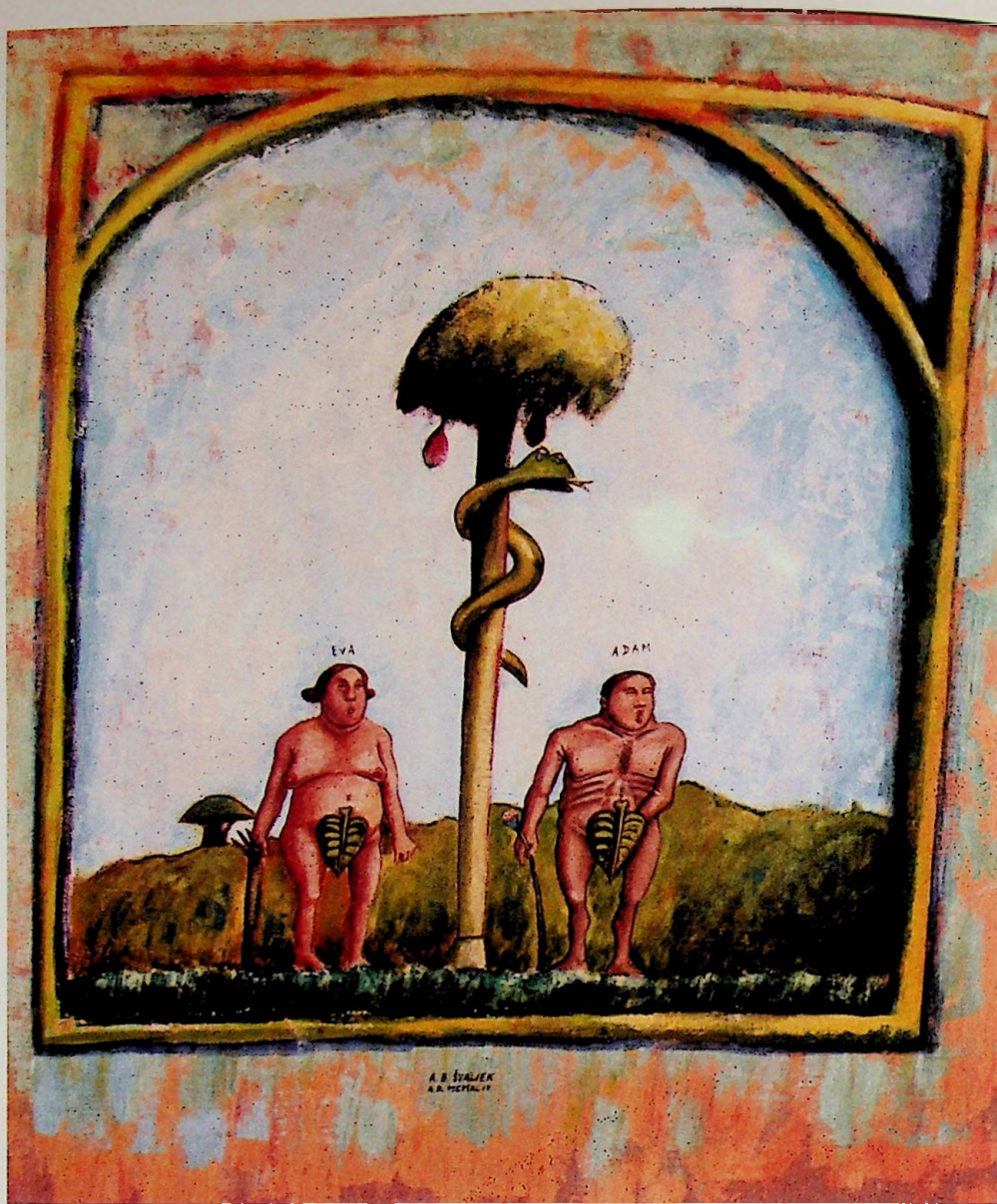
HRVATSKO ZAGORJE, 1994, tempera i ulje na kartonu

SENTIMENTALNO UGAĐANJE, 1994. tempera i ulje na platnu

NOINA KORABLJA, 1994, tempera i ulje na platnu

ADAM I EVA, 1994, tempera i ulje na platnu

ŽIVOTOPIS

Antun Boris Švaljek rođen je u Zagrebu 10. lipnja 1951. godine. Podrijetlom je iz Radoboja u Hrvatskom Zagorju (obitelji Švaljek, Šalković, Horvat, Košutić).

Pučku školu završio je u gradu Petrinji, gdje je kao dječak svirao u orkestru prof. Mate Bučara. 1966. godine obitelj seli u barokni Varaždin i tamo završava opću gimnaziju. Iako crta od ranog djetinjstva, za studij slikarstva odlučuje se tek krajem gimnazije zahvaljujući i povoljnoj klimi grada Varaždina.

Na Akademiju likovnih umjetnosti, slikarski odjel, u Zagrebu, upisao se 1969. godine. Diplomirao je u klasi prof. Šime Perića. Profesori su mu bili slikari: Omer Mujadžić, Ljubo Ivančić, Ivo Šebalj, Ivan Lovrenčić, Ferdinand Kulmer i Šime Perić.

Od 1974. do 1977. godine bio je suradnik Majstorske radionice likovnih umjetnosti prof. Krste Hegedušića.

1979. godine odlazi na studentsko putovanje u Kaliforniju (SAD). Tijekom 6 mjeseci posjećivao je neka sveučilišta, galerije i muzeje, te putuje uokolo (Mexico). Nakon te godine veći dio vremena živi i radi u Zadru i na otoku Ugljanu.

Do sada je sudjelovao u radu nekoliko likovnih kolonija (Ivanjica '73, Strmac '75, Zilic Karlovac '84, Batina, Poreč '94).

Uz crtanje i slikanje bavi se zadnjih nekoliko godina i modeliranjem, a napravio je i nekoliko scenografija za kazališta u Zagrebu (DK Gavella, Histrion).

Izlagao je na 50-tak samostalnih izložbi i na više od 400 skupnih. Više puta nastupao je u reprezentativnim selekcijama u inozemstvu, a dobitnik je i nekoliko nagrada za slikarstvo i crtež.

Adresa: 5700 Zadar, Tina Ujevića 29
Tel.: 444-744

NAGRADE:

- 1977. Zagreb, Nagrada za slikarstvo 9. salona mladih
- 1979. Zagreb, Nagrada na 7. Biennalu jug. crteža
Rijeka, Nagrada za slikarstvo 10. Biennala mladih
- 1985. Zagreb, Nagrada na 10. Biennalu jug. crteža
Karlovac, Prva nagrada na 4. Biennalu jug. akvarela
- 1987. Zagreb, Nagrada na 11. Biennalu jug. crteža
Zagreb, »Vjesnikova« nagrada »Josip Racić«

SAMOSTALNE IZLOŽBE:

- 1976. Zagreb, Galerija Izlog
- 1977. Beograd, Dom omladine
Devet mjesta Hrvatskog zagorja
Zagreb, Turistički centar Gornji grad
Zagreb, Galerija Vladimir Nazor
- 1978. Varaždin, Narodno kazalište August Cesarec
Dortmund, Städtische Kunstgalerie Cloppenburg, Galerie 3, sa Zlatkom Keserom
Hvar, Galerija Na bankete
Zagreb, Studio Galerije Forum
- 1979. Varaždin, Narodno kazalište August Cesarec (sa Zlatkom Keserom)
Čakovec, Muzej Medimurja
Varaždin, Galerija Izlog
Los Angeles, Galerija u Arcadia City
- 1980. Zagreb, Hotel Intercontinental, Galerija Zagreb
Čakovec, Muzej Medimurja
- 1981. Zagreb, Studio Galerije Forum
- 1982. Karlovac, Galerija Barešić
Zadar, Galerija umjetnina narodnog muzeja
Zagreb, Galerija Dubrava (s Vatroslavom Kulišem)
Velika Gorica, Galerija Galženica
- 1984. Varaždin, Izložbeni salon Galerije slika
- 1986. Karlovac, Zorin dom
Zadar, Galerija Pedišić
Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt
- 1987. Zagreb, Galerija Josip Racić
Karlovac, Zorin dom
Krapina, Galerija Hušnjakovo
- 1988. Zagreb, Galerija Buljat
Varaždin, Galerija slika Gradskog muzeja
Split, Caffe Art
Zadar, Galerija Umjetnina Narodnog muzeja
- 1989. Zadar, Caffe Donat
Kruševac, Umjetnička galerija
Petrinja, Galerija Krsto Hegedušić (s M. Šutejom i I. Lackovićem-Croatom)
Čačak, Izložbeni salon Doma kulture
Stari grad, Galerija Jerolim
Zagreb, Galerija Pan (s Rudijem Labašem)
München, Galerie Scorpion
Slavonski brod, Galerija Port Arthur
- 1990. Zagreb, Galerija Forum
Split, Galerija Margarita
- 1991. Zadar, Kazalište lutaka
- 1994. Poreč, Galerija Narodnog Sveučilišta
Labin, Narodni muzej
Rovinj, Zavičajni muzej
Zagreb, Galerija Forum

POPIS RADOVA:

1. HRVATSKO ZAGORJE, 1994, tempera i ulje na kartonu, 196 x 150 cm
2. MARTIRIJ, 1994, tempera i ulje na platnu, 195 x 130 cm
3. BITKA KOD SSKA, 1994, tempera i ulje na platnu, 130 x 195 cm
4. IZ POSTANKA SVIJETA, 1994, tempera i ulje na juti, 105 x 130 cm
5. PARK, 1994, tempera i ulje na platnu, 70 x 80 cm
6. ADAM I EVA, 1994, tempera i ulje na platnu, 80 x 70 cm
7. IZ POSTANKA SVIJETA, 1994, tempera i ulje na platnu, 80 x 70 cm
8. NOINA KORABLJA, 1994, tempera i ulje na platnu, 100 x 70 cm
9. HRVATSKO ZAGORJE, 1994, tempera i ulje na platnu, 110 x 110 cm
10. SV. JURAJ, 1993, vez na platnu, 85 x 65 cm
11. HODOČASNIK, 1993, tempera i ulje na platnu, 80 x 80 cm
12. MARTIRIJ, 1994, kombinirana tehnika, 65 x 50 cm
13. ADAM I EVA, 1994, pero i tuš, 62 x 48 cm
14. SV. JURAJ, 1994, pero i tuš, 65 x 50 cm
15. IZ POSTANKA SVIJETA, 1994, kombinirana tehnika, 68 x 97 cm
16. NOINA KORABLJA, 1994, kombinirana tehnika, 100 x 70 cm
17. ŽUPNA CRKVA, 1994, kombinirana tehnika, 68 x 97 cm
18. IZ POSTANKA SVIJETA, 1994, kombinirana tehnika, 100 x 70 cm
19. IZ POSTANKA SVIJETA, 1994, kombinirana tehnika, 70 x 100 cm
20. IZ POSTANKA SVIJETA, 1994, kombinirana tehnika, 70 x 100 cm
21. SKICA ZA KERAMIKU, 1993, kombinirana tehnika
22. SKICA ZA KERAMIKU, 1994, kombinirana tehnika
23. SV. JURAJ, 1994, glazirana terakota, 25 x 25 x 10 cm
24. NOINA KORABLJA, 1993, drvo, 50 x 70 x 30 cm
25. BOSNA SREBRNA, 1994, keramika i drvo, 30 x 30 x 12 cm
26. IZ DAVNINE, 1994, glazirana terakota i drvo, 60 x 25 x 25 cm
27. SV. JURAJ U ŠUMI, 1994, glazirana terakota, 35 x 25 x 25 cm

ČLANOVI GALERIJE FORUM MEMBERS OF THE FORUM GALLERY

KOSTA ANGELI RADOVANI
BELIZAR BAHORIĆ
JOSIP DIMINIĆ
IVO FRIŠČIĆ (1937–1993)
RAUL GOLDONI (1919–1983)
STANKO JANČIĆ
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
ZLATKO KESER
EUGEN KOKOT
ANTE KUDUZ
FERDINAND KULMER
IVAN LOVRENČIĆ
EDO MURTIĆ
DALIBOR PARAĆ
ŠIME PERIĆ
OTON POSTRUŽNIK (1900–1978)
NIKOLA REISER
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ

U GALERIJI FORUM IZLAGALI SU EXHIBITIONS IN THE FORUM GALLERY

FERDINAND KULMER
GIUSEPPE ZIGAINA
LAZAR VOZAREVIĆ
JOAN MIRO
NIKOLA REISER
EDO MURTIĆ
IVAN LOVRENČIĆ
ZLATKO PRICA
IVO ŠEBALJ
VASKO LIPOVAC
ANTE KUDUZ
ŠIME PERIĆ
ACHILLE PERILLI
OTON POSTRUŽNIK
EMILIO VEDOVA
FRANO ŠIMUNOVIĆ
KSENIJA KANTOCI
STEVO BINIČKI
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
RICHARD MORTENSEN
IVO FRIŠČIĆ
VIRGILIJE NEVJESTIĆ
MILIVOJE NIKOLAJEVIĆ
LOJZE SPACAL
TONI BENETTON
BOŠKO PETROVIĆ
LJUBOMIR PERČINLIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ
JOSIP DIMINIĆ
ANTE JAKIĆ
NIKOLA KOYDL
RAUL GOLDONI
PREDRAG NEŠKOVIĆ
DALIBOR PARAĆ
PETAR HADŽIBOŠKOV
BOGDAN BOGDANOVIĆ
ALBERT KINERT
MILE SKRAČIĆ
SPASE KUNOVSKI
BORO MITRIČESKI
FADIL VEJZOVIĆ
PIERO TARTICHIO
VLADIMIR STRAŽA
BELIZAR BAHORIĆ
BRANKO RUŽIĆ
GRAFIČARI IZ HAMBURGA
SUVRRENI UMJETNICI IZ
SR MAKEDONIJE
MERSAD BERBER
MIODRAG B. PROTIĆ
STANKO JANČIĆ
ANTE KAŠTELANČIĆ
ROBERT RAUSCHEINBERG
KOSTA ANGELI RADOVANI
OTO LOGO
MILAN KONJOVIĆ
PETAR MAZEVIĆ
GUALTIERO MOCENNI
LJUBOMIR KARINA
RATKO JANJIĆ JOBO
STOJAN ČELIĆ
ISMAR MUJEZINOVIĆ
EUGEN KOKOT
ŽIVA KRAUS
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
MAJA DOLENIĆ-MALEŠEVIĆ
DRAGO TRŠAR
DALIBOR JELAVIĆ
TONKA PETRIĆ

ANDREJ JEMEC
ELIZABETH FRANZEHEIM
SUVRRENI UMJETNOST KOSOVA
JEAN MESSAGIER
TADEUS LAPINSKI
IVO KALINA
MATKO TREBOTIĆ
ANTE MARINOVIĆ
MUSLIM MULLIQI
AGIM CAVDARBASHA
OLGA JANČIĆ
ZLATKO KESER
DURO PULITKA
SLAVKO KOPAC
SHYQRI NIMANI
LUKŠA PEKO
BORIS DOGAN
DORA KOVAČEVIĆ
SOFIJA NALETILIĆ-PENAVUŠA
GLIGOR ČEMERSKI
JOSIP BIFFEL
KUZMA KOVAČIĆ
STANKO POSAVEC
ENGJELL BERISHA-BEFRE
DUŠKO ŠIBL
LJUBOMIR STAHOV
DURO SEDER
ŠIME VULAS
JASNA MARETIĆ
SPANJOLSKO KIPARSTVO MULTIPLA
TRINAEST SOVJETSKIH GRAFIČARA
MIRO VUCO
RODOLJUB ANASTASOV
CARLO CIUSI
KAŽIMIR HRASTE
KLAVDIJ TUTTA
GIORGIO BORDINI
ZLATKO KAUZLARIĆ-ATAĆ
VATROSLAV KULIŠ
STEVAN LUKETIĆ
IVAN LESIAK
JAPANSKA GRAFIKA
ZLATKO ŠIMUNOVIĆ
METKA KRAŠOVEC
NELA BARIŠIĆ
NANE ZAVAGNO
ANTUN BORIS ŠVALJEK
MLADEN KARAN
MARCELA MUNGER
LJUBO BABIĆ
PERUŠKO BOGDANIĆ
VLADIMIR GAŠPARIĆ-GAPA
JOSIP TROSTMAN
BORIS BUČAN
MOJCA SMERDU
EDIN NUMANKADIĆ
IVAN KOŽARIĆ
MATKO MIJIĆ
ŽELJKO KIPKE
NADA SKRLIN
IVOR PRANČIĆ
IGOR RONČEVIĆ
NENAD VORIH
LOVRO ARTUKOVIĆ
SINIŠA MAJKUS
ROBERT PAULETTA
PETAR BARISIĆ